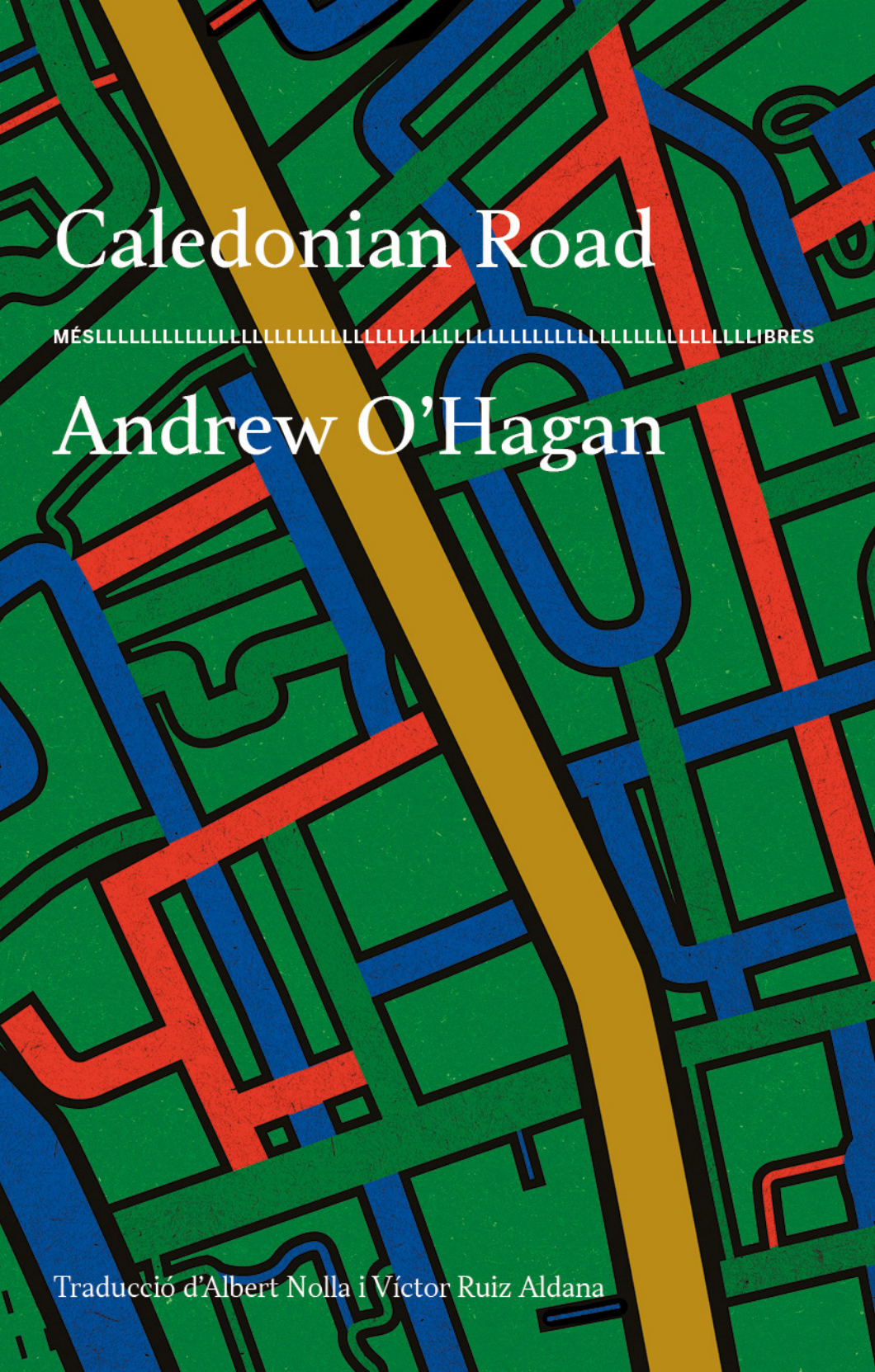

The background of the entire cover is an abstract, stylized map. It features a network of thick, hand-drawn lines in green, blue, red, and yellow. These lines form a complex, interconnected pattern that resembles a street map or a network diagram. The lines are set against a dark, textured background.

Caledonian Road

MÉSLLIBRES

Andrew O'Hagan

Traducció d'Albert Nolla i Víctor Ruiz Aldana

1. Piccadilly

Alt i afilat als cinquanta-dos anys, en Campbell Flynn era un polvorí enfundat en un vestit de Savile Row, un home convençut que la infància li quedava tan lluny que ja no representava cap amenaça. Tenia secrets i problemes, però la catedral de Saint Paul brillava al capdamunt de Ludgate Hill a través de la finestreta del taxi i els àngels de Londres estaven del seu costat. Quan va arribar a Shaftesbury Avenue, va inspirar el seu propi perfum, els préssecs afruitats de Mitsouko, i va mirar els edificis. «UN SOMNI RENASCUT», deia la marquesina damunt *Les Misérables*, i va gaudir d'una sensació d'aplaudiments. Oh, l'avanç del sentiment de culpa i de la vanitat en l'home blanc liberal d'avui dia. En Campbell no es prenia els altres ni la meitat de seriosament del que s'hi prenien ells, cosa que era el primer dels seus enormes errors, mentre que el segon era l'esborrany que duia aquell dia a la cartera.

A Piccadilly Circus, va passar per sota un gegantesc vídeo publicitari d'uns nois coreans amb els cabells de color

rosa ballant al sol, que va donar pas a un segon, «Conque-reix els carrers», que anunciava unes vambes. En Campbell va mirar fixament a través del sostre de vidre del taxi i va pensar en l'Elizabeth, tan contenta al camp mentre ell havia d'afrontar els riscos de la vida a la ciutat. Li agradava pensar que l'experiència li havia ensenyat a autocontrolar-se. A la pantalla del GPS del taxista hi deia: «DIJOURS 20 DE MAIG DE 2021. TEMPERATURA: 16 °C. ASSOLELLAT SE-GUIT DE RUIXATS».

El taxi es va aturar davant la llibreria Hatchards. La seva biografia moderna de Vermeer s'havia publicat durant el confinament i li havia donat una notorietat que arribava molt més enllà del seu camp. Recordava paraula per paraula la passatges d'algunes ressenyes. «En la història de la biografia artística no és gens habitual veure com es revela un autèntic enigma d'una manera tan vívida», n'havia dit *The Times*. «Una obra d'una empatia hipnòtica», l'havia definit el *Financial Times*, «que entra en contacte amb la mateixa ànima de l'art». Segons els nombrosos lectors, el seu llibre sostenia que l'incognoscible és un element essencial de la vida artística, i potser de totes les vides. També s'havia fet una mica famós entre els joves gràcies a un pòdcast de la BBC que sovint es feia viral, *La civilització i els seus desafectes*, una immersió profunda en la superficialitat de l'època, però tot i així les preocupacions que arrossegava quasi constantment eren els diners i no ser tan ric com hauria volgut.

Després d'haver signat una pila d'exemplars de la seva obra magna, amb el deute que comportava envers la realitat, la improvisació i la conjectura, va sortir de la llibreria i, mentre caminava cap a la cantonada de Fortnum & Mason, va veure que se li acostava en Yuri Bykov, el fill de l'Aleksandr Bykov, el tèrbol home de negocis rus. Hi havia coincidit en diversos esdeveniments, i en aquell moment

anava amb l'actor Jake Hart-Davies, un noi ben plantat a qui havia vist a les revistes i a la televisió. L'actor ocupava molt espai, o això semblava, com sempre sembla amb les persones pendents de la seva intimitat.

–Hola, professor Flynn –va dir el jove Bykov. Elegant, afectat, amb els cabells curts i oxigenats, li va presentar l'actor i tots es van saludar amb una encaixada. Acabaven de sortir de la London Library i portaven uns quants llibres sobre Shakespeare.

–Un petit projecte –va dir en Hart-Davies–. Volem baixar als abismes de l'experiència humana.

–Que bonic –va respondre en Campbell. Va mirar en Bykov.– Em sorprèn que tinguis temps per al teatre, si no pares de comprar mansions per al teu pare.

–És gra-ci-o-sís-sim –va dir en Yuri, fent un gest amb la mà. Créixer al districte de Harrow li havia donat un excel·lent accent anglès, però raonava a la russa.

Cap dels dos no semblava fer cas de la pluja, sobretot l'actor, que portava una samarreta on hi deia REDUNDANT i s'acaronava els bíceps. En Campbell es va fixar en aquella seguretat i aquella confiança, i va veure que estava encantat d'ell mateix. De cop, va recordar que el rus coneixia el seu fill de la universitat.

–L'Angus, mare meva –va dir el noi–. Quina llegenda. I la seva filla, quina preciositat!

–T'he de donar les gràcies, suposo.

En Campbell ho sabia tot: aquell marrec sempre havia volgut distanciar-se del seu pare corrupte i temorós de Putin per formar el seu propi cercle. Un dels amics més antics d'en Campbell era en William Byre, un home de negocis atrapat en un escàndol financer que no parava d'agreu-
jar-se. El fill d'en Byre, en Zak, havia anat a Oxford amb alguns d'aquella colla. El món era un mocador i totes les

històries sobre festes, aventures i trompes descomunals havien circulat ben de pressa per l'M40. Però en Zak no. En Zak ara era un defensor intel·ligent i apassionat d'Extinction Rebellion massa ridiculitzat pels seus pares. Deia que en Yuri havia anat a Saint John's només perquè el seu pare havia finançat una càtedra d'estudis sobre el canvi climàtic. «Si la contaminació fos un esport olímpic», recordava en Campbell haver sentit a dir a en Zak, «l'Aleksandr Bykov seria l'Usain Bolt. En Bykov està matant el planeta més de pressa que ningú.»

En Yuri somreia com si conegués uns quants secrets.

–Vaig anar a una festa a São Paulo on el seu fill estava als plats. *Fantastisch* –va dir.

–Ah, sí. No para.

En Campbell es va mirar el rellotge.

L'actor va dir que volien passar a deixar els llibres al pis d'en Yuri a l'Albany, i que després anaven a dinar a Oswald's, a Albemarle Street.

–Encantat de coneixe't –va dir en Campbell.

–Anem a prendre alguna cosa un vespre –va dir en Jake.

–Per què no? –va respondre en Campbell, llançant-li una última mirada com cal.

De sobte es va posar a ploure amb més força. En Campbell es va encaminar cap a la seva destinació i va pescar una idea en l'aire brut de gasolina. Es va girar per mirar els dos nois per sobre l'espatlla, i l'actor també es va girar. En aquell intercanvi de mirades hi va haver una sensació de coincidència, i en Campbell es va començar a engrescar amb una idea.

L'Atticus, l'agent d'en Campbell, sempre agafava la taula del racó de la dreta, l'antiga taula de Lucian Freud, per una qüestió de principis. En Campbell el va veure així que va entrar al Wolseley.

L'Atticus va somriure i va plegar *The New Statesman*. En Campbell va seure i va deixar la cartera al racó.

–Et donaria la mà –va dir l'Atticus–, però la meva dona encara està paranoica. És americana.

–Ja ho sé –va dir en Campbell. Amb l'Atticus sempre podia parlar amb llibertat, cosa que considerava un avantatge de la seva amistat professional.– Va posar aixetes d'or a tot arreu en aquell xalet d'estil Bloomsbury que vas comprar tan car a Sussex.

–No és veritat –va dir l'Atticus–. Va ser en Nicky Haslam.

–No et crec. En Nicky fa jaços per a gossos en forma de tenda beduïna, però no gasta aquest estil qatarià. Ja has demanat?

L'Atticus Tew tenia seixanta-un anys i un aspecte que no canviava mai. En Campbell sabia del cert que es feia els reflexos regularment a la perruqueria Jo Hansford de South Audley Street. Un dia l'hi havia vist amb un llampanat estol de rectangles platejats al cap. A en Campbell li encantava l'aire de ratolí de biblioteca milionari de l'Atticus: pantalons de vellut de color crema i camises de quadres de Harvie & Hudson, corbates de punt i americanes de pota de gall, com si acabés de sortir d'un matollar. En Campbell va escoltar el repàs habitual del menú que feia el seu agent prenent-se una copa de xampany ensucrat, mentre rebia uns quants assentiments i salutacions des de l'altra banda de la sala. L'artista digital Carl Friis i el seu marit, Lord Haxby, es van girar.

–Com està la preciosa Elizabeth? –va preguntar l'Atticus.

–Té la síndrome del divan buit –va respondre en Campbell–. Troba a faltar els pacients i diu que per Zoom és tot una comèdia.

Era el tercer dia de la reobertura. Els cambrers encara anaven amb mascareta. En Campbell i l'Atticus menjaven

sempre el mateix, una manera de demostrar la seva absoluta igualtat: *escargots à la bourguignonne au pastis*, tàrtar amb patates fregides i una ampolla de Pauillac de Lynch Bages del 2016. L'Atticus va sucar un crostó de pa dins el vi amb la seva habitual despreocupació i va preguntar què hi havia a la cartera d'en Campbell.

–Vas dir que tenies una cosa per a mi. O per al món, company.

–Primer dinem.

–Bé, t'he de dir que l'article que vas escriure a *The Atlantic* ha fet la volta al món sis vegades. «L'art de la contrició.» Els liberals no saben gaire com penedir-se ni com ser autèntics per sentir-se una mica culpables. I surts tu per dir que tot plegat només és vanitat. –L'Atticus es va treure un retall de la butxaca. Era un article d'opinió de *The New York Times* publicat el dia anterior.– «L'escriptor és un heroi de les humanitats», diu la columnista, «un guerrer dels pòdcasts que utilitza la crítica d'art tal com pretenia el gran Matthew Arnold: per parlar de la vida. Se serveix de la seva cultura per qüestionar-ho tot, des d'Adam Smith fins a les novel·les de vampirs. A TikTok els adolescents fan pronunciar les seves paraules a gats i capibares.» I després et cita: «Formem part dels sistemes que oprimeixen la gent, prosperem gràcies a ells, i ens pensem que quedem purificats anant a manifestacions festives i piulant eslògans als amics que pensen com nosaltres. Benvinguts a l'orgia de la contrició blanca».

A en Campbell li va agradar sentir les seves paraules sortint dels llavis del seu estimat agent.

–És potent –va dir.

–Bé, has fet posar tothom ben dret.

–Si vols que t'ho digui, és cosa dels meus alumnes. –En Campbell va fer una pausa.– Són ells qui m'ensenyen a mi. I ja fa un quant temps.

–Interessant.

–La covardia liberal és tan dolenta com qualsevol altra.

–Sí, és clar, company.

–I no penso tallar la meva consciència segons la moda del moment, com deia la senyora.

–Pren-te una mica de temps per respirar –va dir l'agent–. No ets tan intocable com et penses, si no et sap greu que t'ho digui.

En Campbell va alçar la copa i se la va acostar als llavis.

De vegades havia d'ignorar l'Atticus.

–He de guanyar més. La Lizzie diu que gasto com un mariner borratxo...

–La teva dona només té un defecte –va dir l'Atticus–. Et perdona massa fàcilment.

Els diners: un dilema anglès rarament resolt. En Campbell i la seva dona no parlaven mai de diners; feien veure que era un tema absurd. Quan s'havien casat havien comprat una caseta a Belsize Park que havia quintuplicat el valor. Després l'Elizabeth havia heretat la casa de camp del seu pare. Ella i en Campbell tenien comptes bancaris separats, i un de comú per pagar les factures i les matrícules de la universitat. Els funcionava prou bé. Quan havien decidit traslladar-se a la casa més gran de Thornhill Square, havien fet servir tots els diners de Belsize Park més un préstec privat avalat per en Campbell. Ella s'havia deixat impressionar pel que ell explicava sobre els contractes de llibres i els programes de ràdio i televisió, i ell no havia admès mai que el préstec l'hi havia concedit en William Byre (que a ella no li havia caigut mai bé) i que ara l'estava tornant amb un interès cada cop més alt, a l'estil secret i confidencial dels clubs de cavallers, d'una manera dolorosament privada. La situació era aquesta. Aquesta i que havia deixat de pagar els impostos. L'Elizabeth tenia un petit fons fiduciari, i els

diners provenien de la seva activitat de psicoterapeuta i de la feina d'en Campbell, però en el matrimoni tenien l'estranya convenció, de naturalesa gairebé sexual, que els diners eren territori prohibit. La idea de parlar-ne amb l'Elizabeth li feia pànic. Era incòmode, i la cosa es barrejava amb un sentiment de vergonya que l'Elizabeth arrossegava des de la infància. Havia crescut en un ambient en què els diners havien estat invisibles. La riquesa de la seva mare no li interessava, i la divertia la simpatia que en Campbell sentia per la comtessa, però el cert és que ell comptava amb la sogra per tenir un futur segur i confortable.

Davant els seus autors, l'Atticus sempre feia com si tot estigués a punt d'anar molt bé. Va començar a parlar de les ofertes que li havien arribat. En Campbell mig l'escoltava i mig observava per sobre l'espatlla del seu agent la composició social de la sala. En Carl Friis, va pensar, l'artista que hi ha allà, és sens dubte un paradigma internacional de la pretensió artística. El jove danès parlava convençut. Una mà plena d'anells li penjava al costat de la taula.

—Coneixes l'artista d'allà? —va dir en Campbell interrompent l'Atticus.

—Qui?

—En Carl Friis. El consideren un artista digital.

L'Atticus va partir un bocí de pa amb els dits.

—Sí —va respondre—, però no tinc ni la més remota idea de què és l'art digital.

—L'obra és no fungible. Vol dir que no la pots penjar en una paret. Et donen un testimoni d'autenticació i t'arriba per la cadena de blocs.

—Per la cadena de què?

—Tant se val.

—A mi em sona a presa de pèl —va dir l'Atticus.

En Campbell va abaixar la vista.

–Va escriure un article a la revista de la Tate assegurant que la destrucció de l'Escola d'Art de Glasgow de Charles Rennie Mackintosh va ser una obra d'art en ella mateixa. La destrucció.

–Quina rucada de dir.

Era curiós: en Friis era una de les persones que en Campbell havia arribat a conèixer millor perquè era important per als seus fills. Regla de vida: no competir mai amb els fills per tenir més rellevància. Per a *Artforum*, en Campbell havia anat amb en Friis a Suïssa, a una muntanya on un artista que es deia Not Vital havia construït una casa que s'enfonsava a terra gràcies a un mecanisme. En Campbell encara tenia la imatge gravada al cervell: asseguts a les fosques, endinsant-se al vessant, amb la rialla d'en Not Vital i els ulls brillants d'en Carl Friis.

–Oh, no. Ve cap aquí.

Tota aquesta gent camina com si estiguessin en una passarel·la, va pensar en Campbell. Es va obligar a somriure.

–No m'agrada interrompre –va dir en Friis–, però, amic meu, el seu article a *The Atlantic* em va deixar bocabadat.

–Bé, gràcies.

–Tots busquem una manera de sortir d'aquest horror. La societat, vull dir. –En Campbell va pensar durant una mil·lèsima de segon que *societat* és una paraula que només fa servir la gent que no es troba mai amb ningú que no sigui com ells.– Em moro de ganes d'explicar-li una exposició que faré aquest any –va prosseguir en Friis–. És per a la Gagosian i desacreditarà tota la bellesa. La idea és aquesta. La bellesa és morta. Ha desaparegut. Bon vent a la bellesa. El paradís, no?

En Campbell es va sentir curiosament animat. La indignació provoca aquest efecte a un crític.

–Així existirà, aquesta exposició? –va preguntar l’Atticus.

En Friis va agitar les mans.

–Serà l’exposició més gran d’art danyat que s’hagi fet mai. Impressionistes danyats en incendis o llenços de paisatges amarats d’aigua. Una autèntica delícia! M’agradaria que escrivís un article per al catàleg, professor Flynn. Quan sigui el moment. A l’octubre.

–Ja ho veurem.

Semblava que l’artista portés purpurina a les parpelles. Va ajuntar els palmells i va tornar amb el seu marit, que parlava pel mòbil. Lord Haxby era un suposat heroi del Partit Conservador del nord d’Anglaterra.

En Campbell no acabava de trobar un equilibri en el seu estat d’ànim: en un moment determinat li semblava que estava a punt de desplomar-se de plaer, i al cap d’un instant el terra s’obria als seus peus.

–Tinc un alumne –va dir– que té un bon instint per qüestionar la nostra moralitat.

–Avui dia aquesta és l’única missió de tots els alumnes –va dir l’Atticus.

–El trobo interessant.

L’agent va tossir.

–Parlàvem de diners.

–Ah, sí. De factures.

–La revista *Harper’s* vol una columna regular. I de Stanford han insistit en un cicle de conferències per a l’any que ve.

–Potser. Però segurament no. Necessito fer coses noves.

L’Atticus va treure un altre paper.

–La revista *New York* proposa un contracte per a més articles sobre moda.

–Ja saps que demà tinc aquell compromís. La Kenzie m’hi va embolicar.

–La marca de moda, sí. El senyor de *T Magazine* i el nou contacte de *Vogue* diuen que als dissenyadors els encanten els textos que els vas escriure.

–Atticus, no és cap elogi. Aquests dissenyadors només coneixen gent que es passa el dia parlant de vores, d'accessoris i de la Beyoncé.

–Cert, cert –va dir l'Atticus–. És curiós, el teu interès per la moda.

En Campbell va notar que es filtrava una mica de recança.

–A la meva mare li agradava la roba –va dir–. Cosia per guanyar-se la vida.

–Ho portes a dins –va dir l'Atticus.

En Campbell es va regirar a la cadira.

–Els editors de moda estan convençuts que si escrius alguna cosa més llarga que una piulada et mereixes el Premi Nobel.

–Jo em limito a explicar-te les ofertes, company. Em vas dir que el teu objectiu és guanyar més...

–És imprescindible. Porto una empresa global amb els ingressos d'un autònom.

–Que no estan malament.

–Dues cases, Attu.

–Cert, cert.

–Islington i Suffolk. Les factures! Els préstecs. Saps que l'Angus guanya desenes de milers de lliures en una nit, només per anar a una festa?

–És discjòquei. Es dedica a això.

Li agradava que els seus fills tinguessin mons propis i diners que no provenien d'ell. Tot i que això últim era una mica difícil. A diferència d'ell, havien sortit amb avantatge, amb una bona empenta, i ara anaven molt per endavant del seu pare. En aquells moments, en els moments en què es

parlava de diners, solia pensar en el cunyat de la seva dona, un home ric i una persona horrorosa. En Campbell es va crispar i va mirar l'Atticus amb l'afecte dels anys.

–Coneixes el meu cunyat, oi?

–Sí, és clar. Vostra mercè.

–El duc de Kendal. Un farsant en tots els sentits.

–No et portaré la contrària.

–La meva germana havia de formar part d'una comissió d'investigació de la Cambra dels Comuns sobre la corrupció russa.

–Què fa la Moira?

–No para, com sempre. Havia presentat unes quantes preguntes al Parlament. Però després es va retirar de l'assumpte perquè va sortir el seu nom.

–Caram. Del duc?

–No hi ha res demostrat. Només rumors.

L'Atticus es va aturar i va fer un glop de vi.

–Me'n recordo. Pantalons de quadres. Un talòs de pronòstic. I unes dents horribles. La dona té una granja ecològica.

–Sí.

L'Atticus va començar a parlar d'altres ofertes. Un documental per a HBO. Un parell de conferències després de sopar a bord del *Queen Mary 2* entre Southampton i Nova York.

–Et podria ajudar a augmentar els ingressos.

–Aquest és el problema... Ja n'estic cansat, dels ingressos.

Mirant cap a l'entrada, en Campbell va veure un bus turístic de color blau i, internament, va notar una estranya distorsió de la perspectiva: la sala de sobte li va semblar més gran i l'espai, un avenc immens. Aquests problemes espacials que tenia de tant en tant, el mareig, la manca de solidesa: tot eren aspectes recents de l'imperi de la mitjana edat.

–Bé, com saps, necessito un projecte nou de trinca.

–Nou i bo –va dir el seu agent.

–Demà tinc això amb Monastic, la marca de moda. Els he de proposar quatre frases per a la nova campanya. La llana de Shetland, l'artesanía tèxtil, les plataformes petrolieres o el que sigui. I després hi ha la reunió sobre els perfums. Volen que els trobi el nom que posaran al flascó.

–Sí, el perfum. Això és el que dona més diners.

–I després quedo lliure, oi?

–Quasi. Per al llançament del producte al febrer, volen que facis una entrevista per al *Vogue* americà amb la top model anglesa.

–La Cassie Tom.

–Exacte.

–I després ja està, Atticus. Prou. *Finito*. Ha estat divertit i m'ha permès estar en contacte amb els meus fills, però ja n'hi ha prou.

En Campbell va passar els dits per la cartera. Va demanar dues copes de Calvados. Sabia quin havia de ser: Dupont 1988. Se li va fer estrany treure l'esborrany.

–Hauria d'escriure sobre Rembrandt i els miralls.

–Estàs segur que no vols que hi aparegui el teu nom? –va preguntar l'Atticus. Va assenyalar la cartera. – Ho signa un tal Anònim?

En Campbell va fer una pausa.

–Què et sembla? –va preguntar–. Com a gènere.

–L'autoajuda no és literatura, és una cura. O publicitat. I és molt lucrativa. El *New York Times* va haver de crear una llista dels més venuts separada per a aquests llibres. Ara mateix n'estic llegint un, *L'estoic heroic*. Fantàstic. Fa una òpera en deu actes sobre l'acte de pixar.

–Això és el que m'interessa ara mateix. Quan un llibre així ven, no para mai. Però també m'interessa com a experiment artístic.

–Ja ho capto –va dir l’Atticus–. Reps un xec important. Ho fas pels diners –va comptar amb un dit–, però també és un experiment artístic –va aixecar un segon dit– i t’agrada l’emoció de tenir un secret. –Va abaixar la veu.– Ho vols tot, Campbell. Com tots els escriptors. És lògic.

En Campbell va treure l’esborrany de la cartera. En va toquejar els angles, en va passar unes quantes pàgines i el va allargar al seu agent.

–Ho porten els americans –va dir l’Atticus, agafant-lo–. Estan preparant la coberta i diuen que estarà a punt quan el corrector hagi acabat. O sigui que d’aquí a deu dies. Van de pressa.

–Bé, jo ho vaig escriure en sis dies.

L’Atticus va mirar la primera pàgina de l’esborrany i va llegir el títol nou en veu alta:

–*Per què els homes ploren al cotxe.*

–Exacte –va dir en Campbell.

L’Atticus tenia un aire d’oficial venerable de l’exèrcit anglès. No pretenia controlar la realitat, mesurar-la o resistir-s’hi, sinó acompanyar-la fins al final.

–*La crisi de la identitat masculina al segle XXI* –va llegir.

–A la Mirna li agrada aquest subtítol –va dir en Campbell–, però els americans troben que no és prou d’«autoajuda». Estan rumiant com millorar-lo.

–D’acord.

En Campbell estava una mica insegur.

–Trobes que està bé?

No esperava que l’Atticus respongués aquesta pregunta. No permetia mai que en Campbell sabés si aprovava o no el que feia.

–Bé, no sabia si oferir-ho a la Mirna –va dir–. No lliga amb el que fa. L’editorial és massa refinada. No t’ho prenguis malament.

–Gens ni mica. Però volen un èxit comercial.

–Sí.

L'Atticus va remenar el Calvados dins la boca com si fos un col·lutori. Va dir que no veia clar no fer constar el nom de l'autor a la coberta. Que no tenia experiència en aquell camp, però que potser era millor posar-hi un pseudònim.

En Campbell va posar les mans sobre la taula.

–De fet, he tingut una idea. Just avui. Ja sé que no tenim gaire temps, però què et semblaria si a la coberta hi aparegués el rostre d'un actor ben plantat, algú conegut que pogués fer el paper de l'autor?

–Per fer la promoció i sortir a la televisió?

–Sí. Podríem instruir-lo. Fer-lo creïble. Donar-li un guió. Seria l'home sensible per excel·lència i podríem posar el seu nom a la coberta.

–Si tries l'home adequat, en vendrem milanta milions d'exemplars –va dir l'Atticus.